BAAC Vlaanderen
Programma van maatregelen

Archeologienota
Schelle, Provinciale Steenweg
Programma van maatregelen

BAAC Vlaanderen bvba
Hendekenstraat 49
9968 BASSEVELDE
info@baac.be

Inhoud

1 Gemotiveerd advies 3
1.1 Volledigheid van het onderzoek 3
1.2 Archeologische sites binnen het onderzoeksterrein 4
1.3 De impactbepaling 5
1.4 Bepalingen van maatregelen 5

1 Gemotiveerd advies

Het gemotiveerd advies is gebaseerd op het verslag van resultaten van het vooronderzoek. De vaststellingen over de aan- of afwezigheid van archeologische sites en hun aard worden geconfronteerd met de door de initiatiefnemer voorgenomen bodemingrepen. Op basis van deze confrontatie motiveert het advies of er maatregelen nodig zijn, welke deze zijn, en wat hun uitvoeringswijze is.

1.1 Volledigheid van het onderzoek

Potentieel en waardering kenniswinst bij verder archeologisch onderzoek

De archeologische verwachting gaf aan dat het onderzoeksterrein een middelhoog potentieel heeft voor de aanwezigheid van rurale nederzettingslocaties uit de metaaltijden, Romeinse periode en middeleeuwen. Verder archeologisch onderzoek kadert echter steeds binnen krijtlijnen van de te verwachten schade aan en vernietiging van dit mogelijk erfgoed tijdens de geplande bodemingrepen. Uit de vergelijking tussen de gekende verstoringen en de geplande ingrepen geven aan dat binnen het terrein het archeologisch relevante deel van het bodemarchief in een zone van ongeveer 1.250 m² vernietigd zal worden tijdens de geplande ingrepen. Deze zone kan onderverdeeld worden in drie deelzones.

Het potentieel op kennisvermeerdering bij verder onderzoek wordt door de beperkingen die voorvloeien uit de specificaties van de geplande ingrepen sterk verminderd. Men kan verwijzen naar volgende elementen:

- De totale oppervlakte van het onderzoek is met ca. 1.300 m² erg beperkt.

- Het onderzoek dient te worden uitgevoerd in vier niet aansluitende zones. De ruimtelijke continuïteit en coherentie van de onderzoeksresultaten wordt hierdoor belemmerd.

- De archeologische verwachting is middelhoog wat betreft eerder extensieve rurale nederzettingen. Dergelijke nederzetting worden in regel niet volledig gevat binnen de te onderzoeken zones. De onderzoeksresultaten zullen naar verwachting in het beste geval fragmentair en onvolledig zijn. De complexwaarde van de mogelijk (gedeeltelijk) aanwezige sites binnen het onderzoeksterrein ligt naar verwachting eerder laag. Bijgevolg wordt de archeologische verwachting dan ook laag – met name door de aanwezigheid van recente verstoringen in het plangebied ten gevolge van de bestaande bebouwing. Het potentieel en de waarde van de kenniswinst bij verder onderzoek is dan ook laag.

- De verwachting is laag wat betreft archeologische sites die ook binnen een beperkte oppervlakte een hoge complexwaarde kunnen hebben, zoals vuursteenconcentraties uit de steentijden.

Bovenstaand overzicht geeft aan dat het potentieel op (waardevolle) kenniswinst bij verder archeologisch (voor-) onderzoek ontbreekt. De investeringen die gepaard gaan met verder archeologisch onderzoek staan geenszins in verhouding tot de beperkte resultaten die dergelijk onderzoek naar verwachting zal opleveren.

Volledigheid van het vooronderzoek

De resultaten van het uitgevoerde vooronderzoek binnen deze archeologienota bleken voldoende om het ontbreken van potentieel op kennisvermeerderingen bij verder archeologisch onderzoek te staven. Volgens artikel 5.2. van de Code van Goede Praktijk is verder vooronderzoek dan ook niet aangewezen. De archeologienota is dan ook - conform de Code van Goede Praktijk – volledig.

1.2 Archeologische sites binnen het onderzoeksterrein

De aanwezigheid van een archeologische site

In volgende paragraaf worden de resultaten van het bureauonderzoek gesynthetiseerd tot een concrete archeologische verwachting voor het onderzoeksterrein. Het bureauonderzoek bracht volgende relevante elementen aan het licht:

- Het onderzoeksgebied wordt niet specifiek bij naam vermeld in de historische bronnen, maar de ligging vlakbij het centrum van Schelle en naast de waterloop *Wullebeek* is interessant te noemen. Een analyse van de gekende archeologische resten in de omgeving leverde gegevens over de ruimere omgeving rond het onderzoeksgebied.
- Vondstmeldingen en archeologisch onderzoek in de omgeving van het plangebied wijzen op een vroege occupatie door de mens. De oudste vondsten dateren immers uit de Romeinse tijd (zie historiek / Centrale Archeologische Inventaris). De historische kaarten zoals de Vandermaelen, de Ferraris-kaart en de Atlas der Buurtwegen geven aan dat het huidige onderzoeksgebied sinds lange tijd niet bewoond werd, het gebied ligt in een zone van akkers en weilanden. Dit zal zeker een invloed hebben op de bewaringstoestand van mogelijke archeologische sporen en vondsten.
- Op de historische kaarten staan enkel velden afgebeeld voor het plangebied en in de directe omgeving zijn weinig archeologische waarden gekend. Dit betekent echter niet dat er een lage verwachting kan voorop gesteld worden aangezien in de ruimere regio rond het onderzoeksgebied reeds vondsten en vindplaatsen gekend zijn. Het gaat om enkele sites met walgracht en een aantal locaties waar vondsten uit de Romeinse periode werden aangetroffen (zie bespreking Centrale Archeologische Inventaris).
- Aan de hand van de historische informatie en het kaartmateriaal kan niet met zekerheid gezegd worden of er structuren zullen aangetroffen worden ter hoogte van het plangebied. Het onderzoeksgebied werd namelijk niet specifiek bij naam vermeld in de geconsulteerde historische bronnen. Maar gezien de vroege vermeldingen is de kans op occupatiesporen helemaal niet onbestaande.
- De bodemkaart situeert het onderzoeksterrein binnen de bebouwde zone. Concrete gegevens over de bodemopbouw ontbreken dan ook. De bodemkaart karteert terreinen in de onmiddellijke omgeving als vrij droge zandleembodems met een verbrokkelde (gedegradeerde) B-horizont. Dit wijst in regel op een degradatie van het bodemprofiel door landbouwactiviteiten in het verleden. Deze gegevens houden in dat de kans op de aanwezigheid van intacte vuursteenconcentraties uit de steentijden laag ingeschat moet worden. Het ligt buiten de verwachting dat er zich intacte archeologisch relevante paleobodems in het bodemarchief bevinden.

De resultaten van het vooronderzoek wijzen op een middelhoog potentieel voor de aanwezigheid van archeologische ensembles, vindplaatsen en sites vanaf de metaaltijden. Het potentieel op intact bewaarde sites uit de steentijden wordt eerder laag ingeschat.

De waardering van de archeologische site

Ondanks de middelhoge archeologische verwachting voor de aanwezigheid van rurale nederzettingslocaties uit de metaaltijden, Romeinse periode en middeleeuwen, wordt de waarde van deze mogelijke archeologische sites binnen het onderzoeksterrein laag ingeschat. In deze moet men in de eerste plaats verwijzen naar het beperkte potentieel op kenniswinst over deze sites (en kennis over het regionale archeologisch bestand) bij verder archeologisch onderzoek. De motivatie voor dit beperkte potentieel op kenniswinst wordt hierboven gemotiveerd.

1.3 De impactbepaling

Bovenstaand overzicht analyseert de impact van de gekende verstoringen en de geplande bodemingrepen op het potentieel op kenniswinst bij verder archeologisch onderzoek. Dit overzicht geeft aan dat het potentieel op (waardevolle) kenniswinst bij verder archeologisch (voor-) onderzoek binnen de krijtlijnen van de geplande ingrepen ontbreekt. De investeringen die gepaard gaan met verder archeologisch onderzoek staan geenszins in verhouding tot de beperkte resultaten die dergelijk onderzoek naar verwachting zal opleveren.

1.4 Bepalingen van maatregelen

Binnen het verslag van resultaten en bovenstaand gemotiveerd advies werd aangetoond dat het potentieel op waardevolle kenniswinst ontbreek bij de uitvoer van verder archeologisch (voor-) onderzoek. Volgens artikel 5.2. van de Code van Goede Praktijk is verder vooronderzoek dan ook niet aangewezen. Verdere maatregelen inzake archeologisch onderzoek worden dan ook - conform de Code van Goede Praktijk – niet voorgesteld.

Dit advies ontslaat de opdrachtgever, noch de aannemer van de geplande werken, niet van zijn verplichting om tijdens de bouwwerken rekening te houden met de wettelijke archeologische meldingsplicht.